

Täysistunto

Torstai 24.11.2022 klo 16.01—19.20

7. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Tiilikkajärven kansallispuiston laajentamisesta
Hallituksen esitys HE 308/2022 vp

Lähetekeskustelu

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 7. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään ympäristövaliokuntaan.

Lähetekeskusteluun varataan ensi alkuun 30 minuuttia. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja. — Ministeri Ohisalo jälleen, olkaa hyvä.

Keskustelu

18.22 Ympäristö- ja ilmastoministeri Maria Ohisalo (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olemme täällä nyt suomalaisten oikein paljon rakastaman aiheen eli kansallispuistojen äärellä. Tällä kaudella on aiemmin perustettu uusi kansallispuisto Sallaan, ja nyt on ilo olla kertomassa merkittävästä Tiilikkajärven kansallispuiston laajentamisesta. Tiilikkajärven upea noin 3 400 hehtaarin kansallispuisto sijaitsee Rautavaaran ja Sotkamon kuntien alueella. Kansallispuisto on perustettu 40 vuotta sitten suojelemaan ainutlaatuista erämaista järvi-, joki-, suo- ja harjuluontoa.

Tänään täällä esittelemässäni ehdotuksessa esitetään säädettäväksi laki Pohjois-Savon ja Kainuun maakunnissa sijaitsevan Tiilikkajärven kansallispuiston laajentamisesta. Kansallispuistoa laajennettaisiin valtion maille noin 2 400 hehtaarin laajuiselle alueelle Rautavaaran kunnassa. Laajennusalue sisältää arvokkaita ja monimuotoisia suoalueita, Pumpulikirkon vanhoja metsiä sekä laajan kokonaisuuden talousmetsiä Ylä-Keyritty-järven pohjoispuolelta.

Enkä voi liiaksi korostaa, kuinka tärkeää paikallinen aktiivinen vaikuttamistyö on tässä ollut taustalla, niin että laajentamisesityksen laatimiseen on ryhdytty ja sille on vahva alueellinen tuki. Tästä haluan paikallisia vahvasti kiittää. Rautavaaran kunta ja Pohjois-Savon liitto tekivät ympäristöministeriölle aloitteet kansallispuiston laajentamisesta elokuussa 20. Rautavaaran kunta laati lisäksi laajennuksen tarkempaa suunnittelua varten erillisen suunnitelman. Lakiesitys on laadittu kunnan tekemän suunnitelman ja rajausesityksen pohjalta.

Esitys on osa hallitusohjelman tavoitetta luonnon monimuotoisuuden heikkenemisen pysäyttämisestä, jonka yhdeksi saavuttamisen keinoksi on ohjelmaan kirjattu kansallispuistoverkoston laajentaminen. Esityksen tavoitteena on edistää luonnon monimuotoisuuden suojelua toteuttamalla jo luonnonsuojeluun varattujen alueiden suojelu kansallispuistona sekä saattamalla noin 1 300 hehtaaria nykyään metsätalouskäytössä olevia alueita suojelun piiriin. Tarkoituksena on luoda laaja ja eheä luonnonsuojellinen kokonaisuus

Pöytäkirjan asiakohta PTK 129/2022 vp

sekä virkistyskäytön yhteys nykyisen kansallispuiston, Pumpulikirkon alueen vanhojen metsien sekä Nuorisokeskus Metsäkartanon välille. Lisäksi esityksen tavoitteena on parantaa edellytyksiä luontomatkailun kehittämiseksi Rautavaaran kunnassa ja siten tukea itäisen Suomen elinvoiman vahvistamista.

Itse myös uskon, että kansallispuiston merkittävä laajentaminen luo vahvat edellytykset aluetaloudelle. Esimerkiksi kesällä perustettu Sallan kansallispuisto on houkuttellut alueelle paljon uusia investointeja — puhutaan miljoonista euroista. Yhtä lailla viime kaudella perustetun Hossan kansallispuiston vaikutukset alueen taloudelle ovat olleet positiivisia.

Tänään täällä salissa esiteltävän laajennuksen lisäksi Rautavaaran kunnan rajasesitys sisälsi valtion omistamien maiden lisäksi myös Tornator Oyj:n omistuksessa olevan yksityismaiden aluekokonaisuuden. Yhtiön kanssa on käyty neuvotteluja maiden hankkimisesta valtiolle ja liittämisestä osaksi kansallispuistoa. Maat on tavoitteena hankkia valtiolle tästä lakiesityksestä erillisenä kokonaisuutena.

Arvoisa puhemies! Kansallispuiston laajentamisesta aiheutuu kustannuksia. Ne ovat arviolta noin 600 000 euroa, ja ne katettaisiin vahvistetun talousarvion puitteissa Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien momentilta.

Laajennusalueelle kehitettäisiin kansallispuiston palvelurakenteita, mikä edistäisi alueen retkeily- ja virkistyskäyttöä. Laajennuksen myötä Tiilikjärven kansallispuiston rauhoitussäännökset tulisivat voimaan myös kansallispuistoon liitettävillä alueilla. Käytännössä osalla alueista metsätalouskäyttö päättyisi. Metsästyksen osalta hirvenajo olisi kansallispuiston alueella edelleen mahdollista. Kuitenkin kansallispuiston ulkopuolelle jää laajasti valtion maita, joilla metsästys voi jatkua nykyisellään.

Arvoisa puhemies! Kansallispuistoverkostomme on valtava ylpeyden aihe Suomessa, ja sitä todellakin kehtaa esitellä myös kansainvälisesti. Kansallispuistot ovat näyteikkuna Suomen upeaan luontoon, ja sitä myös Tiilikjärven puiston laajennus täydentää. Erityisen iloinen olen kuitenkin kansallispuiston laajennusta edistäneiden paikallisten toimijoiden puolesta. Yhteistyössä on todellakin paljon voimaa, ja vielä suurkiitos kaikille asiaa edistäneille. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitos. — Ja edustaja Kivelä, edustaja Kivelä pois. — Edustaja Holopainen.

18.26 Mari Holopainen vihr: Arvoisa puhemies! Kansallispuistot todellakin ovat ylpeyden aihe Suomessa. On aina ilo päättää uusista kansallispuistoista tai niiden laajennuksista. Olemme nähneet tällä hallituskaudella ennätysmäisesti kävijöitä useissa kansallispuistoissa. Niille on todellakin kysyntää. Kyseessä on myös tapa viettää aikaa, joka on monin tavoin kestävä ihmisen hyvinvoinnin, liikunnan, mielenterveyden ja ympäristön kannalta. Kaiken kulutuskäyttytymisen ei tarvitse liittyä tavaroihin, vaan on mitä parasta, jos saamme ihmiset viettämään aikaa yhä enemmän luonnossa. Sillä on monia positiivisia vaikutuksia ja myöskin maakunnallisesti erittäin tärkeitä vaikutuksia matkailun kannalta. Useat kansallispuistoista ovat myöskin alueellisesti tärkeitä tulonlähteitä, houkuttelevat ihmisiä laajemminkin tutustumaan alueeseen ja viettämään aikaa myös alueen kaupungeissa näiden luontokohteiden lisäksi, jos nyt ajatellaan esimerkiksi Kolia, joka on Joensuun lähistöllä. Ja on tärkeätä edelleen kehittää sitä infraa, joka palvelee luontomatkailua.

On tosi hienoa, että tällä hallituskaudella myöskin vielä täällä eduskunnassa on eduskunnan lisävaroista tehty useita panostuksia luontokohteisiin ja kansallispuistoihin ja to-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 129/2022 vp

dellakin tätä kansallispuistojen infraa on kehitetty. Tämä on yksi hieno laajennus tähän verkostoon, ja tästä pitää kiittää paikallisia ja myöskin ympäristöministeriötä, joka on tehnyt hyvää työtä kansallispuistojen osalta. Olisi todella hienoa, että myöskin kiistelty tiedekansallispuisto etenisi, ja varmasti myös erittäin tärkeätä paikallisesti.

Kuten todettu, täytyisi laskea ja kannattaisi laskea alueellisesti myöskin niitä hyötyjä, joita kansallispuistoista tulee monin tavoin myöskin matkailulle, joka on erittäin työllistävä toimiala. Tässäkin kansallispuiston laajennuksessa on käyty keskustelua sen koosta. Tässä erilaiset intressit ovat tietysti useasti näissä tilanteissa vastakkain, mutta jos nyt ajatellaan ihan kävijämääriä ja sitten niihin verrattuna useassa tapauksessa ehkä pienemmän ryhmän oikeuksia, niin kannattaa kyllä laskea, millä ratkaisulla on pysyvämpiä ja suurempia vaikutuksia. Todellakin tässä on kyllä monelle alueelle mahdollisuuksia, joihin kannattaa tarttua.

Kiitos tästä hyvästä esityksestä.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin ympäristövaliokuntaan.